

Prleške cejtngge - Številka 3 - Letnik 1 - Petek, 28. maj 2010

Prleške cejtngge
• Številka 3 •
• Letnik 1 •
Petek
28. maj 2010

StudioEfekt
www.studioefekt.si

Prleške cejtngge

Tudi na spletu
Prlekija **on net**

www.prlekija-on.net
Sp. Kamenščak 16b
9240 Ljutomer

Neodvisni časopis Prlekije

Glavni trg Ljutomer

"Iz groba na cesto", Staremu motorju vrnili življenje

Iz naših krajev, Občini malo mar za kulturno dediščino

Dan prijateljstva, Poseben dan v vrtcu Mala Nedelja

Enološki dnevi v Prlekiji, 4-dnevna šola s področja enologije

Nagradna osmerosmerka, Bogate nagrade za sodelujoče

"Pokožmo sveti, kdo smo mi!"

P.S.
 Z VELIKIM VESELIJEM PRICAKUJEMO
 NOVO IZDAJO PRLEŠKIH CEJTNG.
 S PUNO PARO NAPRE! POKOŽMO
 SVETI KDO SMO MI!!
 LEPO POZDROVLENI ISI FKUPER! (m)

Eden od dopisov na dopisnici

Spoštovane Prlečke in Prleki, drage bralke in bralci Prleških cejtng, ponovno smo z vami s tretjo izdajo našega in vašega tiskanega cejtnga. V uredništvo smo tudi tokrat dobili številne pohvale in vzpodbudne besede ter izvirne misli, ki ste jih dopisali na dopisnice. Dobili smo tudi razglednico za katero se prav lepo zahvaljujemo. S tem nas seveda lepo vzpodbujate in nam dajete vedeti, da smo "fejst fantje", kot je bilo zapisano na razglednici.

V uredništvo dobivamo tudi pisma bralcev, eno od teh smo objavili v tej številki. Tudi v nadalje vas pozivamo, da nam pošljete svoje misli, če bi želeli opozoriti na katero zamolčano temo in jo bomo objavili. Tako bomo skupaj z vami ustvarjali naš cejtng še naprej.

Dolžni smo še vam opravičilo iz prejšnje številke, saj smo zaradi prostorske stiske v cejtngu, objavili zelo majhno in skoraj neberljivo križanko, ki ste jo verjetno morali reševati s povečevalnim steklom. Tudi tokrat smo morali nekatere stvari malo stisniti, zato je obrazec za rešitev križanke objavljen tukaj.

Rešitev križanke:

Ime in priimek:

Naslov:

Rešitev nalepite na dopisnico in jo pošljite na naslov uredništva.

multimedijški spletni portal
Prlekija on net
 www.prlekija-on.net

Naj bo dovolj besedičenja, dajmo prostor naši prleščini in vicu.

Iz uredništva vas do naslednjič lepo pozdravljamo in se že veselimo vaših novih odzivov in nasvetov.

Glavni in odgovorni urednik
 Dejan Razlag

Malo prleščine

CEJAK - orodje;
EJNPREN - prežganje;
HRMESLAVEC - hrustanec;
LŪK - čebula;
KEJLA - zagozda;
PRIFTROGAR - poštar;
RASOHE - lesene vile;
TOLIGE - samokolnica;
VOPNO - apno;
ZOKL - nogavica;

Slab den

Gnes zaron, gda sen si obloča robačo mi je knof doj opa. Te sen vzeja v roke cekar, ka bi ša f štacün, pa mi je ročej v roki osta. Otperen fhodne dveri, evo ti, klüka se je fkrej strla. Gren na mopek, ga proban zakurblati, primen za belanco, pa se je na dvoje pretrla.
 ZEJ PA NE VÜPLEN ITI SCOT!

Prleške cejtng - brezplačen izvod

Medij je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, pod zaporedno številko 1529.

Izdajatelj: StudioEfekt, Dejan Razlag s.p.
 Spodnji Kamenščak 16b
 9240 Ljutomer

Glavni in odgovorni urednik: Dejan Razlag
 041 956 530
 info@prlekija-on.net

Uredniki - novinarji: Srečko Lukovnjak Kramberger
 041 712 113
 srecko@prlekija-on.net

EnPRLEKpač - Stanislav Kaučič
 070 550 852
 stanislav@prlekija-on.net

Milan Belec
 041 909 312
 milan@prlekija-on.net

Lektoriranje: Dejan Razlag

Oblikovanje: Dejan Razlag

Trženje: 041 956 530, info@prlekija-on.net

Naslov uredništva: StudioEfekt, Dejan Razlag s.p.
 Spodnji Kamenščak 16b
 9240 Ljutomer

Tisk: DB Bauer Branko s.p.
 Brezovci 54, 9201 Puconci

Naklada: 1000 izvodov

"Iz groba na cesto"

Presika, zanimiv in poseben kraj, kateri je bil poznan po rudniku, je tokrat poseben zaradi dogodka, kateremu bi težko našli primerjavo. Družina Hriberšek je 11. junija, leta 2004 poskrbela za dogodek, kateri bo za vedno ostal zapisan kot velik na področju zbirateljstva oziroma ohranjanja tehnične dediščine.

Težko razumeti a tudi to se zgodi. Odslužen, ničvreden in zaničevan je bil pred tridesetimi leti zavržen. Da bi ga skrili so preko njega navozili meter in pol zemlje. Vrt kateri je ves čas bil ponos družine Hriberšek, jim dajal zelenjavo, katero je skrbno pridelovala Mimica. Globoko spodaj pa je bil zakopan motor PUCH TF 250.

Leta so minevala in Franc je večkrat razmišljal v kakšnem stanju bi lahko bil ta motor. Kot vnet ljubitelj starodobnikov je prišel na idejo da poskuša poiskati zavržen motor. Radovednost je bila vedno večja saj so prijatelji, katerim je zaupal skrivnost z zbadanjem podžigali nenavadno zgodbo. Pregovoriti ženo Mimico, da dovoli izkop na sredi vrta je bil velik izziv, kateri je vseeno uspel in pričele so se priprave na edinstven dogodek. Prijatelji člani društva Janez Johann PUCH iz Ljutomera so z veseljem pristopili in pomagali. Za vsakega posebej je bil to izziv saj česar podobnega še neben ni slišal ali doživel.

Izkopan motor PUCH TF 250, Foto: Milan Belec

Zbrali so se na dvorišču, v roke vzeli lopate in prihrumel je tudi bager. Za začetek so člani družine postavili kole saj je vsak menil drugače. Tudi detektor za kovine je prišel prav. Pričeli so z izkopavanjem, bager je dvigoval zemljo in nastajala je vedno večja luknja. Opazovalci, vsak s svojo lopato so pazili če se bo pokazalo kaj kovinskega. Naenkrat vzklik, tukaj je nekaj. Res, prikazal se je zadnji blatnik motorja. Nastalo je nepopisno veselje, seveda je vsak želel videti kaj je pokukalo iz zemlje. Nadaljeval se je ročni odkop. Iz blatnega groba se je vedno bolj dvigoval Puch TF. Kar veliko časa je bilo porabljenega da so ga

lahko dvignili na površje. Skoraj nemogoče je bilo da je motor ostal tako ohranjen. Naključje je pokazalo da je težka ilovnata zemlja dober izolator, ki ni dovoljevala stika z zrakom. Na delih okvirja se je našla celo barva. Tudi žarnica v prednji luči je bila ohranjena. Tisti ki ni bil zraven gotovo ne verjame da je vse to res. Skoraj petdeset udeležencev pa so verodostojne priče, ki lahko za vedno potrdijo, da so videle nekaj nevsakdanjega.

Po izkopu je sledilo fotografiranje, nazdravljanje in veselo druženje. Nastal je tudi načrt po katerem bo Franček pristopil k obnovi.

Obnova je trajala dobra štiri leta. Dne 17. oktobra 2009 smo bili zbrani, tisti kateri smo pomagali pri odkopu. Dvorišče Franca in Mimice je bilo slavnostno okrašeno. Pod šotorom pa pokrit motor. Radovedno smo pričakovali trenutek, ko bomo zagledali obnovljen motor. Zastava s katero je bil pokrit je bila odstranjena in v polnem sijaju se nam je razkril vrhunsko obnovljen motor. Originalna bež barva je kar zasijala, težko je bilo določiti kateri del je lepši. Sledil je zagon motorja, nekaj začetnih težav s prebijanjem elektrike je bilo hitro odpravljenih. Pritisk in zaslišal se je čudovit zvok kateri je naznanil, da je TF zaživel.

Prenovljen motor PUCH TF 250, Foto: Milan Belec

Nemogoče je postalo resnično. S ponosom je bilo izrečenih veliko čestitk lastniku ki je vložil zelo veliko časa in denarja. Postal pa spet nov, stari lastnik motorja lepšega in veliko več vrednega.

Franc Hriberšek ima motor kateremu je vrnil življenje, je le eden izmed mnogih v njegovem muzeju a je edini kateri se je vrnil iz groba na cesto. S tem je tudi društvo Johann Janez Puch pridobilo posebno zanimiv eksponat, katerega lahko razstavimo v društvenih prostorih.

Dan prijateljstva

Letošnji 6. maj je bil za naš vrtec v Mali Nedelji poseben dan. Ta dan je v našem vrtcu potekala prireditev pod naslovom DAN PRIJATELJSTVA, in sicer že peta po vrsti. Ob 9. uri so se pred našim vrtcem zbrali otroci starejših skupin iz vrtcev Stročja vas, Cezanjevci, Stara Cesta, Ljutomer, Gresovščak, Cven ter iz sosednjih občin Rakrižje, Veržej in Križevci. Seveda so bili prisotni tudi otroci starejše skupine našega vrtca.

Vsi zbrani pred vrtcem, Foto: Ksenija Kolar

Po uvodnem pozdravu smo se odpravili na pohod, ki je potekal okrog 45 minut. Tako smo prijateljem razkazali ravnine in vzpetine ter lepote naše Male Nedelje.

Otroci na pohodu, Foto: Ksenija Kolar

Naš cilj je bilo Gostišče »Med Jelšami« v Moravcih, kjer nas je prijazno sprejela lastnica Branka, ki nam je odstopila prostor za naše druženje. Pričakal nas je osvežilen napitek in prigrizek ter sadje. Nato pa se je otrokom predstavila pravljíčarka, ga. Jasna Branka Staman iz ljutomerske knjižnice, ki je s pomočjo lutk pripovedovala zanimivo pravljico o resničnem in namišljenem prijateljstvu. Imenovala se je Škratec. Otroci in vzgojiteljice smo uživali v pravljícnem

doživetju. Kljub temu, da so se zjutraj po nebu podili sivi oblaki, nas je pozneje grelo toplo spomladansko sonce.

Pripovedovanje pravljice, Foto: Ksenija Kolar

Kot je že tradicija, smo ob koncu srečanja zapeli še našo himno prijateljstva. Obljubili smo si, da se naslednje leto spet vidimo. Vsak otrok je v spomin na današnji dan dobil simbolično darilce v obliki dlani, vsaka skupina vrtca pa v zahvalo poučno zgodbico Barve prijateljstva. Naše druženje in naš Dan prijateljstva ne pozna meja. Naslednje leto bomo zagotovo k nam povabili še kakšen vrtec izven občinskih meja.

Poslovali smo se z besedami: »Pojdi kamorkoli, pojdi vsepovsod, a v srcu svojem gradi si prijateljstvo!«

Ksenija Kolar,
vzgojiteljica iz vrtca Mala Nedelja in koordinatorka prireditve Dan prijateljstva

Naročilnica

Naročilnica na Prleške cejtngne

Ime in priimek:

Naslov:

Ustrezno obkljukaj:

- Želim plačati poštnino in na dom prejemati brezplačni mesečnik Prleške cejtngne (12 številok)
 Želim prejeti tudi pretekle številke

Naročilnico nalepite na dopisnico in jo pošljite na naslov uredništva

Na Prleške cejtngne se lahko naročite tudi preko spleta na naslovu www.prlekija-on.net

O naših živalih - Šolanje mladičkov

Šolanje psa oziroma mladička je zelo enostavno, če le temu posvetimo vsak dan nekaj svojega prostega časa. V treh mesecih lahko mladička naučimo pozornosti, najosnovnejših ukazov kot so sedi, prostor, vodljivost na povodcu in odpoklic oziroma ukaz sem. Pri tem vas naj opozorim, da je mladička veliko lažje šolati, če je lačen in da je pred tem opravil že krajši sprehod.

Mladički, Foto: Vedran Tomšič

Osnovni element za pravilen začetek šolanja je pozornost. To pomeni, da mladičkovo pozornost preusmerite le na vas, kot na vodnika in ga motivirate le na sebe, tako da na moteče dejavnike ne reagira. Ko to dosežete se lahko lotite naslednjih ukazov, pri katerih pa ne pozabiti, da mladička učite vse na vaši levi strani telesa.

UKAZ SEDI: ukaz se izvrši besedno le enkrat, motivacija je hrana (briketi ipd...). Ko pozornost preusmerite na sebe in vas kužek pogleda mu recite sedi, nad glavo mu pomolite brikete in tako dolgo zadržite to hrano nad smrčkom in mu je ne dajte, dokler se ne usede. Ko se usede ga pohvalite in ga pobožajte po hrbtu. V primeru, da bo mladiček skakal po

vas, mu nastavite koleno in mu odločno recite NE. Če bo v skakanju vztrajal še naprej, ga močno vendar ne preveč grobo stisnite k sebi in ga pobožajte, kajti s tem ga boste pomirili.

UKAZ PROSTOR: pomeni, da se mladiček uleže. Ta ukaz se podobno izvaja kot ukaz sedi. Ko spravite mladička v položaj sedi ga z motivacijo briketa lahko spravite tudi v ležeči položaj. Ko je kužek v sedečem položaju, zelo počasi spuščajte roko v kateri imate hrano proti tlom in mu recite prostor z umirjenim glasom. Ko se uleže ga močno pobožajte po hrbtu in ga pohvalite. Če vam ta metoda ne bo uspela in bo kužek vstal iz sedečega položaja, mu svojo desno nogo položite čez hrbet in z desno roko izvedite enako kot v prejšnjem primeru s hrano in zagotovo vam bo uspelo.

VODLJIVOST NA POVODCU: to lahko začnete že pri starosti dveh mesecev. Najprej mu nadenite samo ovratnico, najbolje iz blaga, ga pustite, da se malo privadi in šele nato pripnite povodec. Na začetku je normalno, da ga bo začel gristi, vendar mu tega ne dovolite, drugače mu bo to ostalo v navadi. Vedno ko ugrizne v povodec mu dajte neko igračo in s tem mu boste preusmerili pozornost. Hitro se bo navadil na povodec in kasneje ga ne bo več grizel.

ODPOKLIC: je zelo pomemben element šolanja, da se mladiček vrne k vam. Ta ukaz izvajajte tako, da vedno ko vas pes oz. mladiček pogleda stopite dva ali tri korake nazaj in mu ukažite SEM, ko se vam približa mu dajte hrano ali igračo in ga pohvalite. Kasneje to razdaljo samo podaljšujete.

In še nasvet, v primeru, da se z njim ukvarja več članov družine, je zelo pomembno, da imate vsi enak pristop, zato se je potrebno prej dogovoriti, kako boste pristopili k šolanju vašega mladička.

Matija Babič

Živali so zakon, spoštujmo njihove pravice

posvetiti tej temi in pomagati tako ljudem kot živalim.

Tokrat se bomo osredotočili na mačke in njihovo primerno oskrbo. Najpomembnejša oskrba mačk je s hrano, pitno vodo (zelo pomembno) in zavetjem pred vremenskimi vplivi vseh vrst. Zavedati se moramo dolžnosti, da moramo poiskati veterinarsko pomoč in storiti vse potrebno, da zagotovimo dobro počutje živali, ki so v naši oskrbi in

preprečevati vzroke, ki lahko povzročijo bolečine, poškodbe, bolezni ali motnje v obnašanju živali. Kot lastniki živali smo dolžni poskrbeti, da naša mačka nima bolh ali klopotov. Po lastnih izkušnjah vam priporočamo ovratnico proti bolham in klopotom, ki jo lahko kupite pri veterinarju ali preko spletnih trgovin in ima najdaljši učinek (8 mesecev) ter je mačkam neškodljiva (trixie ovratnica cena je okrog 11 evrov).

Lastniki mačk imamo prav tako dolžnost, da poiščemo primeren dom za mladiče, ki jih je skotila naša mačka ali pa jih sami obdržimo. Če vam to predstavlja problem, vam svetujemo, da mačko sterilizirate in s tem sebi in mački olajšate življenje, saj je za mačko vsaka brejost naporna. Mlado mačko lahko sterilizirate pri 6. mesecih. Na ta način pomagate zmanjšati število zavrženih živali, preprečite pa lahko tudi pojav nekaterih bolezni. Poleg tega pa preprečujete tudi nekatere zdravstvene težave kot so prenos spolno prenosljivih mačjih bolezni (mačji AIDS - FIV in

mačja levkoza - FeLV), vnetje maternice, rakava obolenja mlečnih žlez, maternice in jajčnikov, navidezna brejost, označevanje teritorija z urinom pri samcih, mački pa se manj potepajo - tako se zmanjša možnost poškodb zaradi pretepov, ugrizov in nesreč. S stališča zdravstvenega varstva je sterilizacija bolj učinkovita preden ima mačka prvo leglo saj zmanjša tveganje nekaterih že prej naštetih bolezni.

No, pa da prvič ne bomo predolgi, bo v naslednji številki še kaj zanimivega na to temo.

Brez hišnih ljubljencev bi naša življenja bila precej pusta, zato poskrbimo za njihovo zdravje in dobro počutje.

Mačka, Foto: Lilijana Grnjak

Lilijana Grnjak,
Društvo za pomoč živalim Prlekija

Pepekof listjak - Cejt za dijeto

Pepek se kalūži,
Foto: Milan Belec

Eno por let se tota nevolja do rešiti na precik lehki, eleganten in enostaven način. Dere si nejpret pol vüre pred špeglon natezovlemo naše store kopalke na sebe, pret kak na kraji te le, celi rashicani in zadihani, preštímamo, ka smo krez zimo teko zrasli in se razlezili, ka naše riti več nemremo spraviti v lejsne kopalke, te se spakeramo in gremo lepo v štacün in si pač kúpimo kopalke kere mojo na tisten ceglci za velikost eden »X« več kak so jih mele lejsne.

Stvor pa se zakomplicera te, dere začne totih »X« – of premalo hoditi. Te pa pride vüra odločítef. Nejpret se moremo odločiti, či bomo sploh šli na morje. Či nemo šli, te smo nevoljo za eno leto znavi rešili. Nafsezodjo je fčistar fseeno, či so nan kopalke, kere bodo celo leto ležale v lodli, praf ali ne. Či pa bomo šli na morje, pa je dosti odvisno od toga, s kon bomo na morji prišli fküper. Či bodo se tan motali lidje, kere bomo vidli prvo pa zodjo krot, te še bodo store kopalke za silo tüdi dobre. Lehko se celo pohvolimo, ka smo od prešjega leta kakšo kilo doj vzeli. Seveda pa je fčistar drgačik, či bomo na morji sreli kakše poznone lidi. Tü pardona nega. F toten primeri more biti fse na svojen mesti, pa nej košta, kej košta. Špehek lepo poglajeni, vampek notri potegjeni, pa seveda mišice napete.

Pot do toga pa je duga in žmetna. Drügo kak shujševalna dijeta nan ne peostone, Mesec, dvo, ali pa tri, odvisno od podlage, strodaja, zbižovaja, telovadbe, vožje pecikla, pa še česa in rezultat bi se skoro moga pokozati. Ven znon, ka je to leži rečti, kak pa napraviti, ali drüge varijante nega. Tak bor provijo.

Splošno znono je, ka opstoja cela vrsta dijet, kere so fse po redi joko zaneslive, nejbole hitre, preverjeno zdrave, stoprocentno naravne in seveda nej-nonejbojše. Totih dijet pa receptur je teko, ka bi lahko fsakši, keremi bor malo špeha prek remna visi, ali pa fsakša, ker se malo preveč huckajo bedre, pa tisto nad bedrami, doj jema po svoji metodi, pa še bi kakša ostola za rezervo. Dijeta s sodjon, dijeta z jogurton, s čejon, s tabletami iz naravnega zelija, dijeta z zeljon, z mrkefoj, z repoj, s sodjon, z vodoj, s česnekon, ločevalna dijeta, astrološka dijeta, električna dijeta, pa še mali milijon drügh, Celo tak daleč so že prišli, ker seveda mojo zadosta penez, ka se dojo opererati in se tak znebijjo viška špeha.

Kej pa jas? Sam gospod bugec van nej pomaga, či bote, tak kak sen to jas, opsojeni na kero od metod za zgüblaje masti. Pa ka si nete mislili, nesen opsojeni zavolo mene, pa moje teže, kak bi na prvi pogled vün vidlo, pač pa zavolo solidarnosti. Vite le, kak se zgodovina ponovla. Negda, za časa Juge, sen v fabriki moga delati solidarnostne sobote za tiste, ker so ne mogli sami teko napraviti, ka bi lahko živeli, zej pa moren duma skoro fsakši den solidarnostno hüjšati za mojo Nežo, kera soma nemre doj vzeti nejč pol kile. Ven še kakših petnejst dek sprovi doj, samo kej, či pa zgübleno nenok nazoj notri sprovi, pa še za fsakši slučaj malo fcoj dene, ka ja nebi falilo in ka ji nebi jejnka okoli pojosa plesala. Moja Neža vete nič na sveti ne naprovi na pamet. Fse si preračüni, preštindera, sproba in prevoga dobre in slabe posledice svoje odločitve. Še oženila se je na takši način, ne ka te hüjšala nebi. Seveda pa za to nücaš zaneslif vzorec in materjalne dokoze. Nebi si mogla nejti bojšega »objekta« za svoje razisküvaje raznih dijet, kak sen jas.

V fsakšen momenti me mo pod kontrolaj. Določi mi, kej in keko lahko pojen, petkrat na den me voga in meri okoli pojosa, tak kak so negda oča gujdeka zmerili pred kolinami, ka so znali, či bodo meli s čin tünko napuniti, do minute natančno mi lahko določi cejt za delo in počitek, pa še puno drugih prednosti ji prnese takša tesna povezova z vzorčnin primerkon.

Za mene je seveda vloga »preiskuševalca« idej in zamisli, kere Neža gor pobira po fseh revijah, cejtngah, po televiziji, od pedašic, in iz drugih virof, fse pret kak lahko. Bi se lahko reklo, ka je na hipe celo nevarno. Nejbliže konci sen bija, dere je na meni sprobovala »Dijeto z isparevajon«. To pomeni, ka hujšamo prek švicaja, se provi, ka kile isparijo iz našega tela. Neža si je zamislila lostni patent in me je do švicaja štela pritirati tak, ka je okoli mene zložila snopje koruzija. Krez dve vūri je prišla rostavo raskopala in dere vidla, ka mi je ne bilo zadosta vroče, je fcoj znaložila še za pol voza koruzija, tak ka je friški lūft neč ne priša do mene. Te pa mi je resen začelo vroče gračivati. Či se nebi son vūn zevleka, bi me gnesden že bila sama kost pa koža, da se je Neža zagučala z ženskami in je fčistar pozobila, ka je sred nevarnega poskusa hujšaja. Čiglih sen pošteno švica med tistin koruzijon, se je metoda, tak kak že sto podobnih dozde, ne obnesla in jo je Neža opistila.

Sedmega mejnika je minolo tri leta, od kej se pri naši hiši gremo hujšaja, pa še se je dozde ne nobena metoda pokazala primerna za Nežo, kera je f toten cejti prišla od petnosendeset na sednodevedeset kil, tak ka bode me skoro dobila, te pa nede več heca. Dobro je samo to, ka mo volo in išče in raziskovle napre. V zodjen cejti je v projekt fklučeni tudi Sultan. Čiglih je živinče ne krivo, ka je baba debela, pa tudi na morje nede ša, more zavolo Neže biti gdošte lačen. Dvejstega mejnika op pol edenejstih zaron, sma bilo s Sultanon proti nojni voli razglašena za vegetarjanca in od te dale meso lahko samo glejama in sejama, kak je dobro. Sultan dobi za jesti fčistar doj obrone čunte brez meso, jas pa zelenjavo pa krüh, glih tak brez meso. Vūpan samo, ka bode se hitro pokazalo, ka tudi tota varijanta neje primerna, pa ka bomo prešaltali na kakšo bole pesi pa človeki primerno.

Tudi van fsen želima, ka se na kaknejbole lehek način do dopusta znebite špeha, ka nete nejpret drogo pločali, potlan pa se skrivali po šotorih pred poznonimi lidmi. Srečno bote do drugokrot

Peppek z brega

Sultan

PEPEK

Telefon: 02-581-14-08 Fax: 02-582-17-53 Mobi:041-351-972

Kotiček v katerem bomo tu pa tam kaj spili in si dušo napojili

Prva vinska zgodba je za nami, po pričevanju prisotnih uspešno in ker je pred nami nova številka je v njej tudi nova zgodba, tokrat vinar z zanimivo blagovno znamko PRLEKUS.

Pot nas tokrat vodi mimo prekrasnih ljutomerskih ribnikov do turistične kmetije Frank – Ozmec.

Začetki vinogradništva na kmetiji segajo v leto 1950 in sedaj že tretja generacija skrbi za vinograde, katerih je 4 ha ali 12.000 trt. Posebnost pri Ozmečevih je v povezanosti

kmetije z naravo. V vinogradih že od 2005 ne uporabljajo herbicidov na sred vinograda pa imajo tudi čebelnjak. Na kmetiji imajo tudi biološko čistilno napravo, katera uvršča kmetijo v rang okolju prijazne kmetije. Najdemo še ribnik pa konje in celo okrasnega vijetnamskega prašička.

O vinih na kmetiji radi govorijo saj so ponosni na svoja vrhunska vina katera v veliki večini prodajo doma. Ob našem obisku so ravno polnili Modro Frankinjo, so eni redkih vinogradnikov v Prlekiji, ki imajo rdeče vino. Že bežen pogled pa nam je razkril, da zapirajo buteljke na najnovejši način, torej navojno. Ko nam "mladi virt" Vili razkaže klet, ugotovimo še nekaj podrobnosti: buteljke so zaprte z zamaški različnih barv, odvisno od sorte, čez čas ugotovimo da je tudi oblika buteljke odvisna od sorte. Meni pa so se oči najbolj zasvetile ob pogledu na buteljke, katere so nam dale vedeti da Ozmečevi pridelujejo tudi peneče vino. Vili nam razloži, da od 2005 negujejo tudi peneča vina in tako je njihova prva penina prišla na trg leta 2008 in sicer z imenom PRLEKUS. Peneče vino je iz sorte Šipon in je negovano po klasični metodi. Sicer pa gojijo naslednje sorte: Laški Rizling, Renski Rizling, Šipon, Modra Frankinja in Rumeni Muškat. Na letošnjem ocenjevanju vin v Ljutomeru pa so prejeli 1x veliko zlato medaljo, 4x zlato medaljo in 2x srebrno medaljo.

PRLEKUS.SI

Izletniška turistična kmetija z nastanitvijo Frank-Ozmeč je njihov službeni naziv, imajo 60 sedišč ter 17 postelj v 7 sobah, katere se uvrščajo v kategorijo 4 jabolk. Pri njih ni nikoli dolgčas saj se lahko obiskovalci pridružijo pri kmečkih opravilih, se odpravijo na prekrasen sprehod do Jeruzalema ali okrog Ljutomerskih ribnikov, veliko pa se jih sprosti tudi ob ribolovu na domačem ribniku. Slovijo tudi po izvrstni prleški kulinariki in po domači pridelavi prleške tünke.

Njihova vina pa bomo lahko poizkusili tudi na vinski zgodbi katera se bo odvila v restavraciji Grozd v atriju mestne hiše v Ljutomeru in sicer 4. junija s pričetkom ob 20.00 uri. Pristojbina v višini 5€ se plača pred samo degustacijo, bralci prleških cejtng pa imajo ob predložitvi kupona degustacijo brezplačno.

enPRLEKpač

Vonj vina nas lahko spominja na prijetne in neprijetne spomine iz otroštva

Prejšnjič smo vino opazovali sedaj pa ga bomo vonjali. Končali smo s kroženjem in z opazovanjem solzic, torej je čas za vonjanje. Med vrtenjem vino hlapi, na robovih kozarca hlapi hitreje in tako oddaja več arome. Nos potisnemo v kozarec in vdihnemo, prvi vdih je najpomembnejši.

Dišave so fascinantne in raznolike, razločimo dišave katerih nam laboratorijski izvidi skoraj ne morejo zaznati vendar pa so naša čutila sposobna zaznati okrog 10.000 vonjav.

Naše vonjave so pravzaprav vzorci iz narave, kateri se nam čez leta vtiskajo v spomin, zato pa lahko vonjamo v vinu: bezeg, vrtnice, lipo, jabolka, hruško, mogoče čokolado, poper, papriko ali pa nas morda vonj samo popelje v mladost na kak priljubljen kraj na travnik kjer smo spoznali prvo ljubezen, nas spomni na kak doživljanje ali na kakega hišnega ljubljence. Pri vonjavah pač moramo zaupati domišljiji, če se boste dovolj potrudili bo vsak v vonju vina našel nekaj svojega, zato je napačno vsiljevati vonjave, vsak človek vonja po svoje in vsak je ob prvem stiku s tem vonjem doživel svojo izkušnjo. Vino vonjajmo večkrat, med vdihom ga tudi krožimo, mu dodamo zrak, kar nam bo vino dodatno "odprlo" in ob novem vdihu bomo morda zaznali kakšno drugo vonjavo katera nas bo spomnila na kak drug dogodek ali kraj, nas spomnila na druge osebe ali pa nam le dvignila željo to vino čim prej poizkusiti. Z vonjem smo že bližje neki sliki kako bo vino, vendar pa nas vino lahko tudi preseneti, upam da v pozitivno smer.

Ne pozabimo, vino je za dušo, zato si ob vinu vzamemo čas in ga pijemo s prijatelji. V naslednji številki pa "mokra vaja".

enPRLEKpač

Enološki dnevi v Prlekiji

Kulturno in izobraževalno društvo KELIH je bilo ustanovljeno z namenom združevanja interesov vseh tistih, ki se želijo izobraževati in izpopolnjevati na vseh področjih izobraževanja, ob tem pa promovirati Slovenijo, še posebej Prlekijo, tudi kot vinsko deželo. Z imenom Kelih društvo namreč predstavlja kulturo, izobraževanje ter vinsko kulturo kot dragocenost in tradicijo na Slovenskem, predvsem pa na območju Prlekije.

ŠIRIMO OKO IN UM NA VSA KULTURNA IN IZOBRAŽEVALNA PODROČJA!

DVIGNIMO KULTURO PITJA VINA!

To sta slogana, ki člane društva navdihujeta v tolikšni meri, da uresničujejo zadane cilje že od ustanovitve naprej. Društvo med drugim organizira tematske šole, kulturne prireditve, ustvarjalnice (ustvarjalne delavnice za otroke), degustacije in kulturne večere. KELIH povezuje prleške vinarje pri projektu Salon Jeruzalem 2010, ki bo v soboto, 11. junija 2010 v Dvorcu Jeruzalem.

Najpomembnejši projekt društva so vsekakor Enološki

dnevi, ki smo jih prvič organizirali julija 2008 na Kogu v Prlekiji. Sledila je uspešna izvedba v Slovenskih Konjicah leto pozneje, letos pa se že pripravljamo na Enološke dni v Prlekiji (Radomerje, 31. 7. – 3. 8. 2010) in Slovenskih Konjicah (26. 6. – 29. 6. 2010).

Kaj sploh so Enološki dnevi?

4-dnevna šola, ki 15im polnoletnim udeležencem nudi brezplačno udeležbo (tudi nastanitev), in zajema strokovna predavanja, kreativne delavnice, ekskurzijo, praktično delo v vinogradu ali kleti, spoznavanje kulinarike in izvedbo degustacije. Vsebine so vezane na temo enologije s prepletanjem jezikovno-literarnih prvin.

Program zajema širjenje in pridobivanje znanja s področja enologije, dopolnjujejo pa se jezikovne, kulturne in likovne ustvarjalne vsebine. Izpostavljen je pomen in ozaveščanje kulturnega pitja vina mladih. Vključujejo se enološka in tudi jezikoslovna predavanja, ki se navezujejo na kreativne ustvarjalne delavnice, povezane z etnologijo, kulinariko in kulturo Prlekije in Slovenije.

Program je usmerjen predvsem v aktivno delo udeležencev (skupinsko delo, delo v paru, sodelovalno učenje).

Cilji, ki jih z izvedbo projekta želimo doseči, so pridobitev splošnih in poglobljenih znanj udeležencev s področja vinogradništva in vinarstva (poznavanje sort, osnove degustiranja vina, iskanje dvojic – regionalno tipična hrana in dopolnjujoče vino), predvsem pa usmerjenost programa k ozaveščanju kulturnega pitja vina mladih, kar pomeni, da udeleženci spoznajo vino kot dopolnilo k hrani. S praktičnim delom in z ekskurzijo se izpostavlja konkretno spoznavanje učnih vsebin. Na jezikovni ravni je v ospredju vključenost v komunikacijsko in socialno kompetenco posameznika – uporabnika jezika (vsebine so podane zanimivo, gre za odprto učno okolje, kreativne delavnice, zajemanje

povezovanja na videz različnih znanj – enologija in jezikoslovje). Kreativne delavnice pa dopuščajo razvoj osnovne ideje in spodbujajo k lastni ustvarjalnosti.

Rok za prijavo udeležencev je 15. junij 2010, prednost bodo imeli dijaki in študenti, ki se bodo prej prijavi. Dodatne informacije glede udeležbe na Enoloških dneh dobite na tel. 041 357 520 (Tjaša Kos) ali e-pošti drustvo.kelih@gmail.com.

mag. Tjaša Kos

Pisma bralcev

Spoštovani urednik Prleških cejtng!

Reka si sen, ka bon neke napisa v Pisma bralcev, tak kak mojo tudi drugi cejtngi.

Ne bon pisa v prleščini, saj bodo tak rekli ka je vse narobe, ker tak nismo Prleki nikdor enotni oz. vküp.

Do pisanja me je »pripeljala« vaša prva številka cejtng, seveda tudi druga. Sicer sem jih s težavo dobil, ker stanujem v malo večjem mestu Slovenije, prinesel mi jih je prijatelj s Prlekije. Malo sem polistal po straneh in zasledil marsikaj novega, kar se v Ljutomeru in okolici dogaja. Cejtngne so kar pravnje za informacije in vtise dogodkov Ljutomera in okolice. Tudi sama vsebina (dogodki, zgodbe o vinu, živalih, turistični ponudbi in podobno) je dokaj dobro pokrita. Imel bi le še en predlog, da se kaj napiše tudi o prleški kulinariki, mogoče prleški kulinarčni kotiček, kjer bi se pisalo o Prleški tünki, kropicah, kvasenicah in podobno, saj je promocija teh dobrin premala. Zakaj premala, boste prebrali v nadaljevanju.

V cejtngah sem namreč zasledil članek o Turistični tržnici, pa sem se odpravil v soboto to pogledat. Presenetila me je ponudba na tej tržnici, saj sem lahko kupil marsikatero »domačo dobrino«, ne bom zdaj našteval katero, saj so bile že našteve v članku. Kljub bogati ponudbi pa sem odhajal s tržnice razočaran. Zakaj?!

Po dolgem času sem hotel poizkusit in kupit pravo domačo prleško tünko s katero se Prleki radi hvalijo, in glej ga zlomka ni je bilo. Povprašam malo prodajalce, kako je s tem pa so odgovorili, da se je nekdo z okolice nekaj krat pojavil na tržnici s tünko, vendar jo je rajši mahnila v Ljubljano na tržnico, kjer ponuja tünko prebivalcem glavnega mesta Slovenije. Tako mi ne preostane nič drugega, kot da se usedem na vlak in grem v Ljubljano po prleško tünko. Ali ni to malo čudno, da jo moram iti iskat tako daleč?! No dobro, čez čas sem se malo pomiril, saj mi je prodajalec na tržnici ponudil domače klobase in kruh, da sem vsaj nekoliko domače poizkusil. Seveda pa sem po mesu postal nekoliko žejen in sem si hotel privoščiti pravo domačo kapljico. In glej ga zlomka! V središču vinorodne pokrajine nisem na tržnici uspel poskusit dobre vinske kapljice saj je ni bilo - nobenega vinogradnika. In spet vprašanja prodajalcem, odgovor podoben kot pri tünki, nekaj krat je bil prisoten vinogradnik, vendar ga sedaj že dalj časa ni bilo. V nadaljevanju izvem, da je svojo ponudbo razveseljeval

manjši vinogradnik, ki pa ima sedaj v tem času veliko dela v vinogradu. Pa se vprašam ali je v tej vinogradniški pokrajini en sam vinogradnik, kje pa so potem tisti, ki se hvalijo z nagradami, priznanji in podobno, bom moral spet v Ljubljano po prleško vino. Mimogrede sem slišal, da je večina vinogradnikov dejala, da sem jim ne spleča, da je premajhna prodaja. Ja ljubi bog, saj pa je prvo promocija, potem prodaja. Od sedaj naprej ne verjamem več vinogradnikom, ki tarnajo, da jim gre slabo, slaba prodaja in podobno, če bi to bilo res, bi se vsaj pred »domačim pragom« pojavili in promovirali svojo vino. Imam pa predlog za organizatorja te tržnice, da mogoče povabi kakšnega vinogradnika iz Goriškega ali Dolenjske s cvičkom, rade volje se bodo odzvali in prišli promovirat in ponujat svojo kapljico.

Zmotila pa še me je ena malenkost, obisk tržnice. Ja kje ste Lotmeržonari, da bi kupili domače stvari, domače dobrote. Seveda ste v trgovinskih velecetrih, kjer je vse »poceni in domače« tako se glasijo reklame, ko pa obrneš izdelek in prebereš deklaracijo, prebereš, da je izdelek iz Kitajske, Tajske, Španije, Argentine in podobno. To pa je domačnost izdelka.

Čez vikend sem spet prišel na obisk v Lotmerk in svojo žejo sem pogasil z vinom na eni izmed teras gostinskega lokala, na tržnici ga ni bilo.

Rolkanje s fontane, Foto: Komorov Mihalek

Uživam v lepem vremenu, kar naenkrat začne nekaj grmeti, ropotati, da me je kar s stola vzdignilo. Pogledam in vidim

t.i. »skejtere«, ki skačejo, v zrak mečejo rolke in podobno. Kljub, hipoma nemogočemu hrupu, sem obsedel na terasi in opazoval te skejtere in čakal, kaj še bodo ušpičili. Vidim, da jim drsalna tehnika na stopnicah pred spomenikom ne dela težav, saj si svoje rolke »podmažejo« z t.i. lojem, ki ga lahko najdete popackane po vsem trgu, preskakovanje vode tudi ne. Bil pa sem začuden nad dvema fantičema, ki sta lezla na fontano, izvem da je to preša, in se postavila na rolke. Sam pri sebi sem si mislil, pa ja ne, da bosta rolkala po fontani. In to se je zgodilo (glej fotografijo), rolkanje s fontane.

Pri sosednji mizi sedi mlajši par in se pogovarjata in zgražata nad tem dejanjem. Kot sem lahko slišal, govorila sta glasno (jeza), bi naj ravno pred kratkim popravili marmor na fontani in glej spet se uničuje. v nadaljevanju pogovora slišim, da so dnevi ko je nemogoče sedeti oz. prečkati trg saj so ti skejterji »okupirali« trg s hrupom in vratolomnimi vožnjami. Jezila pa sta se tudi, da nihče ne sme nič reči oz. opozoriti tem »mladim gospodom«, saj njihovo početje odobravajo.

Sveča pri spomeniku, Foto: Komorov Mihalek

V našem mestu imajo ta problem rešen s t.i. skejt parkom, kjer so ti skoki in podobno še bolj vratolomni, po drugi strani pa bolj varni.

Tak za gnes je zadosti črbečkanja, bon pa se še oglosa, ve pa rad iden v domoči kraj.

Komorov Mihalek

Iz naših krajev - Občini malo mar za kulturno dediščino

Ko so v septembru leta 2007 pričeli s prenovo Glavnega trga v Ljutomeru so v aprilu leta 2008 restavrirali tudi Marijino znamenje, ki na trgu stoji že od leta 1729. Pred obnovo trga je znamenje stalo sredi zelenice in le redko se je do njega dostopalo ali celo plezalo po njem. Po obnovi pa znamenje stoji osamljeno sredi betonskega trga in prizori, ko nekdo pleza po njem, niso več redkost.

Že od same obnove trga je tako znamenje veliko bolj izpostavljeno raznim zunanjim vplivom, ljudje po njem celo plezajo, z rolkami uničujejo vznožje, prizori, ko je na in ob znamenju kup smeti so nekaj vsakdanjega, ne dolgo nazaj pa je celo nekdo vznožje znamenja popisal z velikim napisom "Nič več psihič". Napis verjetno opisuje željo po izboljšanju njegovega duševnega stanja, saj je tako ravnanje nedopustno.

Napis na vznožju spomenika, Foto: Dejan Razlag

Na problematiko o ravnanju z našo zgodovinsko kulturno znamenitostjo, so večkrat opozarjali že bralci našega portala Prlekija-on.net, tudi iz našega uredništva smo 20. januarja letos na Občino Ljutomer poslali vprašanje glede ukrepanja

v tej smeri, a še do danes nismo dobili nobenega odgovora, saj jim je očitno malo mar za trenutno stanje.

Trg je sicer veliko lepši, ko se na njem zbirajo ljudje in se tam nekaj dogaja, vendar bi bilo potrebno nekaj ukreniti, da se vsaj delno zaščiti in onemogoči neposreden dostop do znamenja. Za obnovo trga je bilo namenjeno ogromno denarja, okoli celotnega trga stojijo jekleni koli, nefunkcionalna fontana (ki bi naj uprizarjala prešo) in vodna zrcala, velike črne (in grde) "kobače", jeklene konstrukcije brez funkcije (te bi naj uprizarjale brajde), edina stvar, ki pa na trgu kaj velja pa je ostala prepuščena sama sebi. Kip stoji na trgu že preko 280 let, zato ga je potrebno zaščititi, da bo stal in ostal še dolgo in opozarjal ter opominjal zanamce o obdobju kuge, ki je takrat morila v naših krajih.

Tudi nasploh je trg v slabem stanju že od same otvoritve naprej. Mogoče je stanje trga zrcalo kulture in vzgoje ljudi, ki živijo v okolici in ga uporabljajo ter ga zavedno uničujejo, kar se je že velikokrat tudi pokazalo. Takih ljudi se ne da spremeniti čez noč, da pa se kaj storiti za zaščito in večji nadzor nad ravnanjem z določenimi vrednostmi na trgu.

Marijino znamenje na Glavnem trgu

Kip Brezmadežne Marije stoji na visokem stebru, ob vznožju stebra stojita na vsaki strani na podstavkih kipa sv. Roka in sv. Boštjana. Znamenje je dal postaviti takratni župan leta 1729 po prenehanju kuge v krajih. Pred tem je na tem mestu stal sramotilni steber in kletka za prestopnike, katere so sem zapirali in se jim javno posmehovali.

Dejan Razlag

Nagradna križanka

Rešitev križanke pošljite do 20. maja 2010 na naslov uredništva.

Nagrade sponzorirajo Unikat Belec, podjetje Progress in vinoreja Kaučič:

1. stenska ura, poslikana po želji
2. paket sladkega razvajanja Kandit (5 kg čokolade)
3. vrhunsko vino trojček vinoreja Kaučič

Rešitev križanke iz prve številke:

Šunka in pirhi, Velika noč

Nagrade za pravilno rešeno križanko iz prve številke prejmejo:

1. Branko Krajnc, Cuber - sladki paket Kandit in 25 kg sladkorja
2. Lilijana Krenker, Ilovci - vrhunsko vino trojček vinoreja Kaučič
3. Vladka Tucovič, Majšperk - sladki paket čokolad Kandit

Nagradna osmerosmerka

A K C P G R A H O L I J E
 K S E J N P R E N P C V O
 V A T J L K O Z R E K O N
 O D O R L L E I J K A P I
 M O P Š A A F A Ü B J N V
 A V O K K T K L A R I O T
 J J L H R M E S L A V E C
 L O K O U Ü N N K N O A E
 I K G P J A T A L O T D H
 V A E G I L O T T V R E O
 R L J U T O M E R L K K S
 J E R U Z A L E M A U L A
 A L K A J I S O Ü K K S R

Osmerosmerko rešujete tako, da v liku poiščete in prečrtate vse spodaj navedene besede. Ko najdete vse besede, vam ostane nekaj neprečrtanih črk, ki brane od leve proti desni ter od zgoraj navzdol dajo končno rešitev. Rešitev križanke pošljite do 21. junija 2010 na naslov uredništva (obrazec najdete na 2. strani). Nagrade:

1. kosilo za dve osebi v gostilni Kurbos, Noršinci
 2. kosilo za dve osebi v gostilni Kosi, Rihtarovci

Rešitev križanke iz druge številke:
 Sladka razvajanja

Nagrade za pravilno rešeno križanko iz druge številke prejmejo:

1. Branko Marinič, Cven - stenska ura, poslikana po želji
 2. Rajko Bromše, Gajevci - paket sladkega razvajanja Kandid (5 kg čokolade)
 3. Drago Šabjan, Murska Sobota - vrhunsko vino trojček vinoreja Kaučič

Ljutomer - vino - klopotec - Jeruzalem jurka - Sultan - krtovijak - branovlak viljamovka - kejla - graholije - lata

Sestavil: Dejan Razlag

priftrogar - tolige - zokl - dekl - sadovjok - hrmeslavec - ejnpren - osijak - cejak - rasohe - vopno - lük

ODPIRALNI ČAS

PON - ČET in NED: 8:00 - 22:30

PET in SOB: 8:00 - 24:00

SLO Jedilni salon SLO
 Domača kuhinja
GOSTILNA KURBOS
 Miran Kurbos, s.p.
 Gasthaus Restaurant
 Noršinci 7, 9240 Ljutomer, Prlekija
 telefon & telefax: 00386 (02) 581 1305, mobitel: 041 66 33 55
KO VEŠ, KJE DOBRO JEŠ

Gostilna KURBOS se nahaja v centru PRLEKIJE, kjer je mnogo termalnih kopališč; Bio terme Mala Nedelja, Terme Banovci, Terme Radenci, blizu so ljutomersko-jeruzalemske gorice z vinskimi potmi, ogledate si lahko Babičev mlin v Veržeju in čebelarški muzej na Krapju ter mnogo drugih zanimivostih enkratne Prlekije - skratka čudoviti ljudje in pokrajina s turizmom.

Gostilna leži ob glavni cesti Ljutomer-Radenci. Goste privablja poznana kuhinja v kateri vam postrežejo meso iz tunke, domače žgance (ajdovi, koruzni), ribe in ribje plošče, vse vrste mesa, divjačino, prleško gibanico in še veliko več. Ob okusni in dobri hrani vam ponudijo domače vino - zvrst, katero je prejelo zlato plaketo v Portorožu.

Sprejmejo 100 oseb v jedilnici, 20 oseb v separejih in 50 oseb na terasi.

Sprejemajo skupine ob raznih obletnicah, porokah, obhajila, birme, rojstni dnevi, zaključene družbe...

VABLJENI V NORŠINCE PRI LJUTOMERU 7, 9240 LJUTOMER
 TEL./FAX: 00386 (02) 581 13 05 - GSM: 00386 (041) 663 355

Novi razstavní salon v Ljutomeru, Ivana Kaučiča 1

POOBlašČENI PARTNER

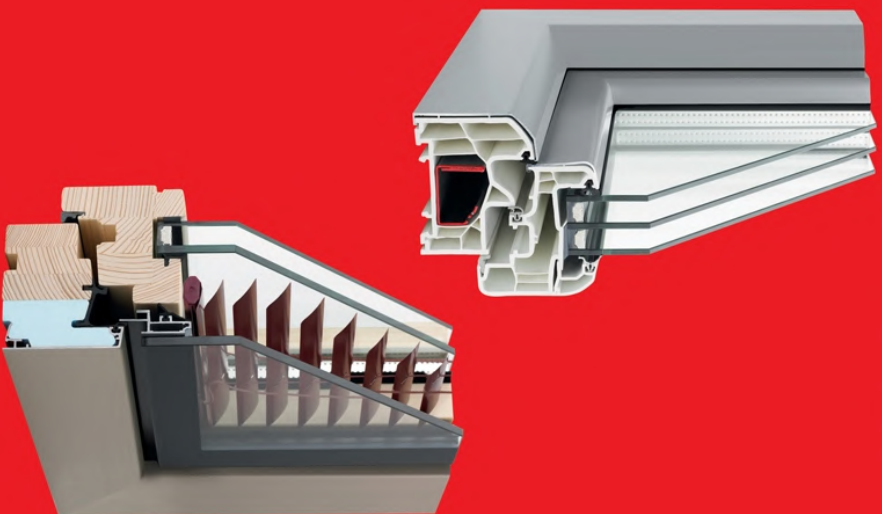
DOM = EN

Domen Jurša s.p.

Jurčičeva ulica 12

9240 Ljutomer

GSM: 041 372561

OKNO PRIHODNOSTI

Internorm®